

Freesenkatu 3 A 2
00100 Helsinki
09 454 0570

**LAUSUNTO
9.6.2017**

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
janne.hayrynen@vm.fi

Ministeriön asianumero VM087:00/2015

OSAKESÄÄSTÄJIEN KESKUSLIITON LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SIOITUSPALVELULAIN MUUTTAMISESTA, LAIKSI KAUPANKÄYNNISTÄ RAHOITUSVÄLINEILLÄ JA ERÄIKSI NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Osakesäästäjien Keskusliiton lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta, laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. Osakesäästäjien Keskusliitto (jäljempänä myös OSKL) kiittää lausuntopyyntöä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

1. Asiakkaiden jaottelu ammattimaisiin ja ei-ammattimaisiin sijoittajiin (s. 11, 70)

Ehdotuksen mukaan sijoittajan luokittelu ammattimaiseksi edellyttää sijoittajan omaa tahdonilmaisua tulla luokitelluksi ammattimaiseksi. Tämä on syytä säilyttää, koska luokittelu ammattimaiseksi heikentää merkittäväällä tavalla sijoittajan oikeussuojaa. On myös syytä edellyttää, että sijoituspalveluja tarjoava osapuoli selkeästi ja mieluummin kirjallisesti selvittää asiakkaalleen ammattimaiseksi luokittelusta aiheutuvat muutokset oikeudellisessa asemassa.

2. Toimeksiantojen avoimuusvaatimus (s. 36,273)

Oman pääoman ehtoiset liiketoimet on julkistettava reaaliaikaisesti. OSKL:n näkemyksen mukaan viranomaisten oikeus myöntää poikkeuksia julkistamisvelvollisuudesta perusteina puutteellinen likviditeetti tai kaupan suuruus tulisi olla tarkkaan rajattu ja poikkeuspyyntöjen asianmukaisesti perusteltuja. Sama koskee oikeutta myöntää poikkeus kauppaa edeltävien tietojen (tarjoukset) julkistamisvelvollisuudesta ym. perustein.

3. Kannustinkielto sijoituspalveluyrityksen palkkauksessa (s. 53, 85)

Ehdotuksen mukaan kannustinkielto ei koske luottolaitoskonserneja. Osakesäästäjien Keskusliiton mukaan näin luottolaitoskonsernien ulkopuoliset toimijat joutuvat huonompaan kilpailuasemaan. OSKL on sitä mieltä, että kaikkien sijoituspalveluja tarjoavien yritysten tulee olla kannustinkiellon piirissä kaikkien sijoituspalveluiksi katsottavien tuotteiden osalta. Muussa tapauksessa tällainen kannustinkiellon rajaus voi johtaa myös siihen, että nyt pelkkiä sijoituspalveluja tarjoavat tahot pyrkivät hankkimaan luottolaitostoimintaa, jotta niihin ei sovellettaisi kannustinkieltoa.

OSKL haluaa nostaa esiin, että FIVA:n äskettäin määräämät hallinnolliset seuraamusmaksut kohdistuivat suurimmillaan nimenomaan luottolaitoskonserneihin (Nordea 1 M€, OP 0.4 M€ ja muut yht. 0.11 M€). Tämä on vahva osoitus siitä, että erityisesti luottolaitoskonserneissa on ei-toivottavia toimintamalleja.

Joka tapauksessa on varsin todennäköistä, että sijoituspalveluyritykset pyrkivät kehittämään keinoja kannustinkiellon kiertämiseen, joten asian valvonta ja riittävä sanktiointi ovat tärkeitä.

4. Kollektiiviset oikeussuojakeinot (s. 90)

Kuten muistion sivuilla 90 ja 91 ilmenee, ryhmäkanne sijoituspalveluasioissa on ollut esillä EU:n piirissä ja tulevaisuudessa EU:n lainsäädäntö mahdollisesti muuttuu tähän suuntaan. Osakesäästäjien mielestä Suomi voisi olla edelläkävijänä asiassa ja muuttaa lainsäädäntöä siten, että ryhmäkanne sijoituspalvelujen osalta olisi mahdollinen.

5. Ristiinmyynti (s. 129)

Osakesäästäjien Keskusliiton mielestä sellaisten pankki- ja sijoituspalvelutuotteiden paketointi, jotka eivät olennaisesti liity toisiinsa, tulisi kieltää. Esimerkkinä mainittakoon asuntolainan ja rahastosijoituksen tarjoaminen yhtenä pakettina, jossa edullisen asuntolainan saadakseen asiakkaan on samalla tehtävä rahastosijoitus. Siinä tosiasiallisesti siirretään asuntolainasta saatavaa alhaista korkoa rahastosijoituksesta saatavaan korvaukseen, jonka houkutus rahallista seurausta asiakas ei välttämättä ymmärrä eikä ainakaan kykene laskemaan.

6. Sijoitusneuvoja-tittelin käyttö

OSKL vaatii, että sijoitusneuvoja -tittelin käyttö tulee sallia vain ja ainoastaan aidosti riippumattomille sijoitusneuvojille. Jonkin tai joidenkin yksittäisten sijoituspalveluja tarjoavien yhtiöiden sijoitustuotteita tarjoavilta myyjiltä pitää evätä oikeus käyttää ym. nimikettä.

OSKL:n mielestä nykyinen sijoitusneuvoja-nimikkeen käyttö antaa väärän mielikuvan siitä kenen etu ensisijaisesti tulee huomioiduksi.

7. Toimeksiantojen toteuttaminen edullisin ehdoin asiakkaan eduksi (s. 131, 159)

OSKL:n mielestä tämän tulee koskea myös rahastoja siten, että esim. vuosittain tulee rahaston julkistaa kaupankäynnistään maksamat provisiot sekä kenelle osapuolelle ne on maksettu.

8. Anonymous Broker

Julkisella markkinapaikalla (vrt. Nasdaq Helsinki) toteutuneiden kauppojen listauksissa esiintyy nykyään useasti kaupan osapuolena Anonymous Broker. OSKL vastustaa post-trade anonymiteettia, sillä tiedolla kaupan osapuolista on merkitystä. Kaupankäynnin tulisi olla kaikilta osin julkista ja läpinäkyvää.

OSAKESÄÄSTÄJIEN KESKUSLIITTO RY:n puolesta,

Antti Lahtinen
toimitusjohtaja